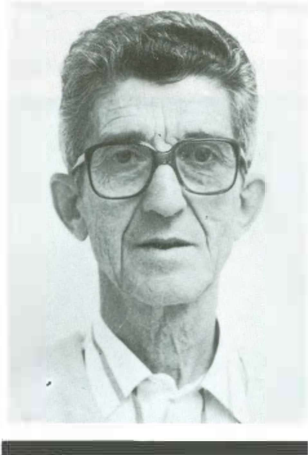

EL VIÀTICA MUNTANYA

RAMON LLONGARRIU I MONSALVATGE

L'exposició que durant les passades Festes del Tura es va fer a la Sala Oberta del Museu Comarcal de La Garrotxa, amb el quadre de Marià Vayreda titulat "Un combregar a muntanya", creiem que fou un encert i alhora un bon pas per invitar el visitant a endinsar-se en els diversos conceptes que hom pot considerar en l'obra pictòrica. Els comentaris de caràcter històric, tècnic, etnològic, litúrgic i paisatgístic aplegats en el catàleg editat expressament, són d'una qualitat pedagògica remarcable. Cal agrair-ho. Felicitem-nos-en, i que sovintegin aquestes mostres culturals.

Els qui hem viscut els temps en què en ocasió de sacramentar un malalt s'organitzava un seguici d'acompanyants, una autèntica i devota processó, per acompanyar el Santíssim Sagrament a la casa i retornar a la parròquia, podem comprendre més bé el ritual que el quadre recorda que no les generacions que mai no han tingut ocasió de viure aquesta cerimònia.

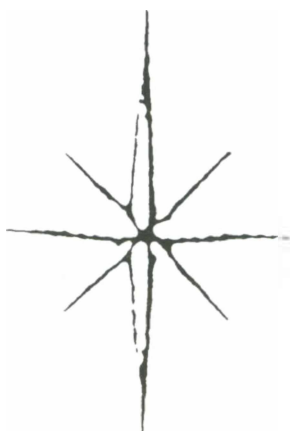
Creiem que a més de la secularització social, el trànsit ha motivat la supressió d'aquestes corrues igualment com en el cas dels enterraments. No és falta de fe, aquest fet, sinó l'adaptació a les formes de vida actuals sense que es menystingui l'administració dels sacraments a un malalt.

Aquest combregar a muntanya de Vayreda m'ha fet pensar, però, en les dificultats que el muntanyam garrotxí representava per assistir un malalt en les seves últimes hores. Sagramentar un pagès de Batet, de la Pinya o de la Vall de Bianya, posem per cas, no podia oferir cap dificultat i el toc de campana consuetudinari congregava els devots a la parròquia per acompanyar el Viàtic que es portaria al familiar, al veí o a l'amic. Per portar els sacraments de la parroquial de Pera al veïnat de Monars, per exemple, els trencacolls reco-

mana tot i que anés acompanyat. Per això trobem tan humana i posada a lloc la resolució que dictà el Vicari General del temps del bisbe Gregori Parceró, l'any 1644, en resposta, segurament, a alguna consulta que el senyor rector de Sant Llorenç d'Oix devia adreçar als seus superiors diocesans, que respongueren així:

...donar y concedir llicencia a Joan Fabrega prevere y rector de la Iglesia parrochial de Oix (...) per quant la parrochia de dita rectoria y la sufragania de aquella es verament mala y fragosa y de mal trasteig, que puga aportar lo Santissim Sagrament per lo Viatic als malalts (...) dins de una capsa de plata en una bolsa de setí vermell, ab una sola forma y ab llum, penjada la bolsa al coll y ab la major veneració que puga, a cavall. Dat en Gerona a deu de juny de mil sis cents quaranta y quatre.

Ultra el tema que ens interessava, és bo remarcar la definició de la paraula garrotxa tal i com la dóna el diccionari normatiu de terra aspra, trencada, de mala petja, coincident, absolutament, amb la contundent descripció que en feia el bisbat de Girona a mitjan segle XVII: verament mala, fragosa i de mal trasteig.

◆
...els trencacolls
reco-manaven disposar
d'un vicari jove i de
bona cama tot i que anés
acompanyat...
◆